

3r

413

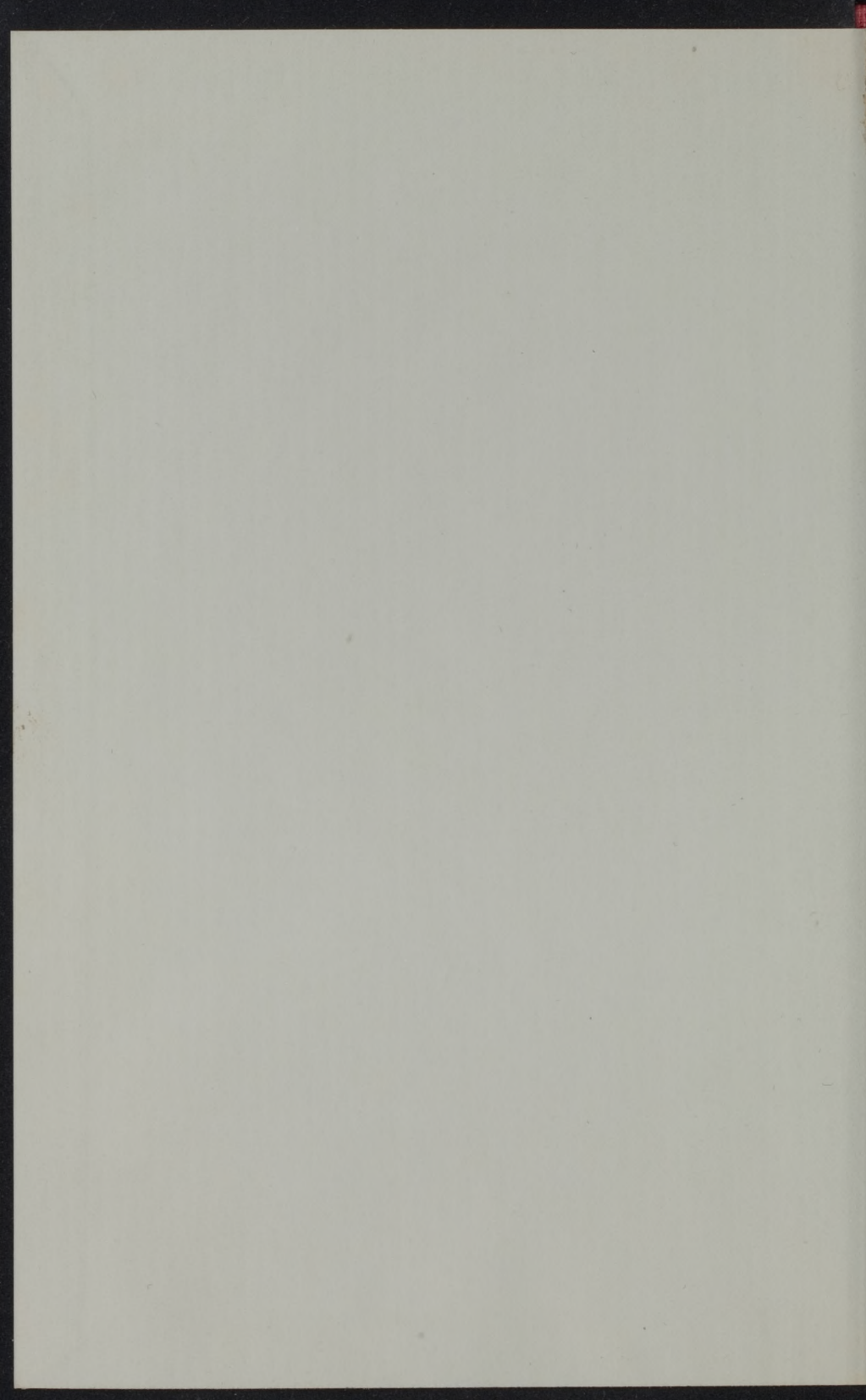
BIBLIOTHEEK KITLV

0030 2487

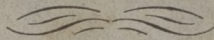
058 041 826

51
413

DE PROEF OP DE SOM.

Nog een woordje over het verzoek
van de "Aruba Phosphaat Maatschappij"
tot verlaging van het Concessieregt op
den Phosphorzuren kalk van Aruba,

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.

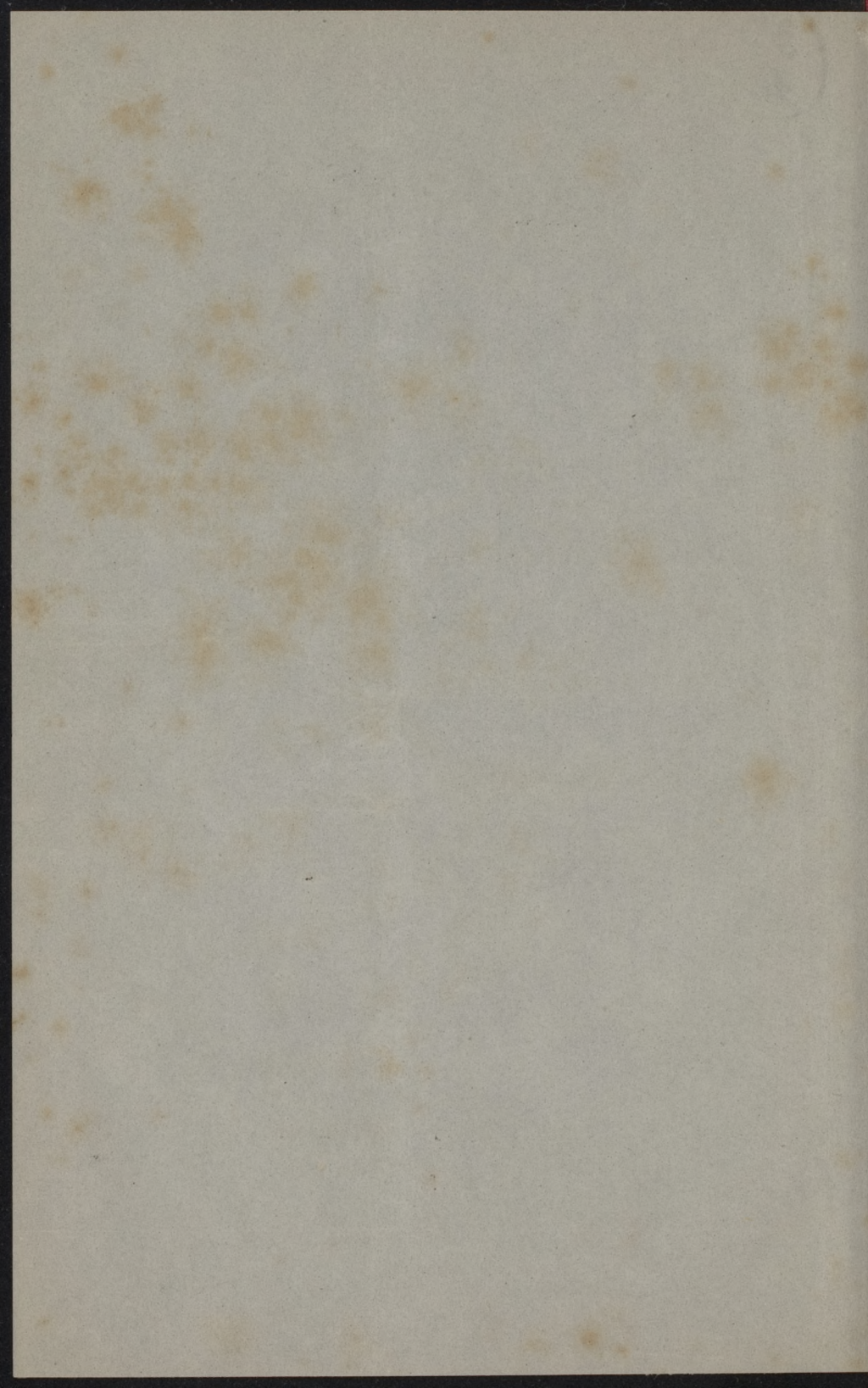

CURAÇAO.

INTERNATIONALE DRUKKERIJ.

1884.

310
413

32413

Slechts bedacht op eigen verrijking en eigen voordeel, al moesten deze ten koste van het algemeen belang verkregen worden, diende de *Aruba Phosphaat Maatschappij*, in Mei 1882, aan het Bestuur der Kolonie een verzoekschrift in, om verlaging te erlangen van het concessieregt op den van Aruba uit te voeren phosphorzuren kalk.

Opdat het verzoek van de zijde van het publiek geene bestrijding zou ondervinden, werd het in het diepste geheim gehuld, en er zelfs met geen enkel woord van gerept in het jaarlijksch verslag in October 1882 — dus vijf maanden na het indieren van het verzoekschrift — ingevolge bepalingen der Statuten, aan de aandeelhouders rondgezonden. Het vertrouwen in die aandeelhouders was niet zoo groot, dat men niet vreesde, dat een uit de school zou klappen.

En opdat het Bestuur der Kolonie, dat nog niet gunstig op het verzoek beschikt had, in den inhoud van het verslag geen reden zou vinden om het verzoek tot verlaging van de hand te wijzen, werd in dat verslag op de meest erbarmelijke wijze met de waarheid omgesprongen en naar eene Balans verwezen, waaruit elk oningewijde in de geheimenissen der Maatschappij had moeten opmaken, dat de arme ongelukkige onderneming op hare exploitatie zware verliezen had geleden, en het dus zaak was, door eene enorme verlaging van het concessieregt, haar in haren nood bij te staan.

Dank alle deze en nog vele andere manoeuvres meende men in December 1882 het doel van zijn streven bereikt te hebben, en vleide men zich de gewenschte verlaging met 10. Januarij 1883 te zien in werking treden.

De voorzigtigheid werd uit het oog verloren. Trotsch op de aan den dag gelegde diplomatie, wenschte men zijne bekwaamheid bewonderd te zien, en aan zeer intieme vrienden werd in het grootst vertrouwen, mededeeling gedaan van het ingediend verzoek en van de eerlang te verwachten verlaging.

Men was echter wat voorbarig geweest, en had een ge-

wigtig punt uit het oog verloren. De zeer intieme vrienden, op hunne beurt trotsch op het ontvangen vertrouwen, moesten zich natuurlijk haasten *hunne* zeer intieme vrienden een bewijs van *hun* gewigt te geven, en altijd in het grootst vertrouwen, verspreidden zij het groot geheim al verder en verder. Het duurde niet lang of het was een *publiek* geheim.

Niet zoodra kwam het ons ter oore, of wij besloten de kwestie der verlaging aan een nauwkeurig en onpartijdig onderzoek te onderwerpen, en die kennis en ondervinding, die wij uit den aard der zaak in deze aangelegenheden hebben, aan het algemeen belang dienstbaar te maken.

“*Een gevaar voor onze Koloniale Begrooting*” was de titel eener brochure, die wij aan dit onderwerp wijdden, en waarin wij de kunstgrepen, die de *Aruba Phosphaat Maatschappij* had gebezigd om het Bestuur der Kolonie om den tuin te leiden, open en bloot legden.

Door enkele directe belanghebbenden, die voor elke redenering, welke ter bestrijding van het verzoek kon strekken, ziende blind waren, werd onze brochure als eene prul, als een schot- en schimp schrift uitgekreten; maar groot was de instemming, die elk onbevooroordeelde met den inhoud van ons vlugschrift aan den dag legde, en meer dan beloond waren wij voor de moeite, die wij ons bij het schrijven daarvan getroost hadden, door de betuigingen van dank, die wij van zoo menigeen, die het wel met onze kolonie meenen en in de inwilliging van het verzoek inderdaad een gevaar voor onze Koloniale Begrooting zagen, in die dagen mogten ontvangen.

Is ons schrijven oorzaak geweest, dat de verlaging nog niet werd toegestaan? dat zij nog slechts tot de *pia vota* van enkele aandeelhouders bleef behooren, die niet tevreden met eene jaarlijksche winst van ettelijke honderden per cent, die winst ten koste van de Koloniale Kas — of juistar van de belastingschuldigen hier of in Nederland — wenschen vermeerderd te zien.

Ons past het niet, die vraag bevestigend te beantwoorden; maar als men nagaat, dat in December 1882 door belanghebbenden zelfs den dag genoemd werd, waarop de verlaging zou in werking treden, en men bedenkt, dat wij thans April 1884 schrijven en die verlaging is nog niet toegestaan, dan zal men het geene vermetelheid noemen, zoo wij meenen, dat ons schrijven er wel *iets* toe heeft bijgedragen om het Koloniaal Bestuur op zijne hoede te doen zijn, de zaak op nieuw aan een gezet onderzoek te onderwerpen.

Velen hadden zich geveid, dat nu zoo zonneklaar was aangetoond, dat de Maatschappij, ter erianging van de gewenschte verlaging, niet alleen tot verzwijging en verdraaijing der waarheid haar toevlugt had genomen, maar zich zelfs aan onwaarheid had schuldig gemaakt, er voor goed een einde aan deze zaak ware gekomen; dat het Bestuur der Kolonie, alleen op

dien grond, der Maatschappij had gegeven te verstaan, dat het in geene verdere onderhandeling wenschte te treden met mannen, die zulke middelen bezigen om der Regeering een vlieg af te vangen, en op die wijze hun privaet belang ten koste van het algemeen belang trachten voor te staan.

Maar er zijn menschen *cara seco* genoeëg om al worden hunne handelingen aan de publieke verachting prijs gegeven, al gevoelen zij die publieke verachting ten volle te verdienen, toch op den ingeslagen weg voortgaan niet alleen, maar in die publieke verachting een prikkel en spoorslag vinden om met vernieuwde kracht het doel van hun afkeurenswaardig streven te bereiken.

Dit mogen wij aannemen ook het geval te zijn met de *Aruba Fosphaat Maatschappij*. Als wij van die Maatschappij spreken, dan bedoelen wij een gedeelte van haar Bestuur, want gelijk wij reeds gelegenheid hadden aan te toonen, de aandeelhouders worden niet ingewijd in de geheimen der hooge politiek, slechts enkele Bestuursleden doen en laten, en springen met de aandeelhouders en hunne penningen om, naar het hun goeddunkt.

Zoo men op de teekenen des tijds let, dan zal het voorwaar niemand verwonderen, dat wij nogmaals de pen opvatten om nog eens op "*Een gevaar voor onze Koloniale Begrooting*" te wijzen.

Immers, de reis van den heer Gouverneur der Kolonie naar Aruba, o. a. vergezeld door het lid van den Kolonialen Raad, Secretaris van de *Aruba Fosphaat Maatschappij*, steller van het verzoekschrift tot verlaging, dat van het begin tot het einde een samenweefsel van onwaarheid is, zoomede steller van het Verslag, dat door verzwijging en verdraaijing der waarheid den inhoud van het verzoekschrift niet mogt tegenspreken, welk Verslag vergezeld ging van eene Balans, er op ingerigt om het Bestuur der Kolonie zand in de oogen te strooijen, — die reis van den Gouverneur, door dien persoon vergezeld, is op het tegenwoordig oogenblik van groote beteekenis.

Van nog meer beteekenis wordt die reis, door het daarop gevolgd vertrek van Dr. EPP, Apotheker in 's lands Militair Hospitaal en Chemicus, naar de fosphaatgronden op Aruba.

Algemeen ziet men in het een en ander niet alleen een bewijs, dat de *Aruba Fosphaat Maatschappij*, niettegenstaande de publieke veroordeeling, voortgaat op verlaging aan te dringen, maar wat erger is, dat het Koloniaal Bestuur nog steeds verward is in de netten, die men het gespannen heeft, of zich op nieuw in andere netten, sterker gegeven, en waarvan de mazen baauwer zijn, heeft doen vangen.

Sedert onze brochure in Decèmbre 1882 het licht heeft gezien is de lectuur over de fosphaatzaak van Aruba verrijkt met het *Beredeneerd Verslag van de Aruba Fosphaat Maatschappij*

over 1882—1883. (Wij verzwijgen niet opzet de tusschen den heer P. en ons gevoerde polemiek over ons vlugschrift, daar aan het einde dier polemiek, de heer P. zich niet kon onthouden te verklaren, dat zoo wij in den beginne ons onderwerp wat uitvoeriger hadden behandeld, hij welligt niet in het strijdperk ware getreden.)

Het Beredeneerd Verslag over 1882—1883 is een zeer gewichtig document, en zoo ooit een schrijver genoeg heeft ondervonden van een stuk van zijne tegenpartij uitgegaan, dan waren *wij* het, want vollediger bevestiging van al hetgeen wij ter neder hebben gesteld om het verzoek der *Aruba Phosphaat Maatschappij* te bestrijden, kon niet geleverd worden, dan geschied is door dat Verslag en de daarbij behoorende Balans en den “Specifieken Staat van de Winst- en Verlies-Rekening tot Ult. September 1883.”

Dat Verslag, die Balans en die Staat zijn niet in veler handen gekomen, en daarom zal men het voorzeker niet vreemd vinden, dat wij, die het geluk hadden een exemplaar in te zien, vooral onder de tegenwoordige omstandigheden, — nu dat er weer sprake is van verlaging, — een tipje van den sluier opligten, en trachten aan te toonen, dat die stukken, van de Maatschappij zelve uitgegaan, *de proef op de som* leveren, dat al wat wij geschreven hebben, de zuivere waarheid is; dat onze beschuldigingen tegen den steller van het verzoekschrift, en van het Verslag en de Balans over 1881—1882 niet in het minst overdreven waren, en wat meer zegt, dat er thans evenmin als toen, eenige reden bestaat om het verzoek tot verlaging toe te staan.

In de eerste en voornaamste plaats hebben wij gelogenstraft de in het verzoekschrift vooropgestelde bewering: “dat door een monopoliegeest, die geen mededinging toelaat, de concessieprijs zoo hoog is opgevoerd, dat de winsten der Maatschappij, zoo er al winsten mogten worden behaald, niet dan niterst gering kunnen zijn.” Het Verslag en de Balans over 1881—1882, die het verzoekschrift niet mogten tegenspreken, werden er op ingerigt om die bewering te staven. Dat daardoor een Verslag werd gegeven in strijd met de waarheid, dat daardoor eene Balans werd in de wereld gezonden, waarop eenvoudig een 18tal ladingen waren geëscamoteerd, — vroeger meldden wij naar gissing slechts 15, thans weten wij het beter, en geven het juist getal, — wat kon dat alles den steller dier stukken schelen, bij wien het er klaarblijkelijk alleen om te doen was, de verlaging *à tout prix* te bekomen? Aan het Bestuur der Kolonie was nu eenmaal een leugen op de mouw gespeld, — een noodzakelijke leugen wilde men de inwilliging van het verzoek niet ten eenemale van goedgunstigheid laten afhangen, — die leugen moest worden volgehouden, al zou men daartoe ook

de aandeelhouders op eene Balans vergasten, door ons *onjuist* genoemd, door anderen, die miuder kieskeurig in hunne uitdrukkingen zijn, *valseh* geheeten.

Die onjuistheid, — wij houden ons aan onze kwalificatie, — bestond daarin, dat terwijl men de onkosten en het betaalde concessieregt op 42 verscheepte ladingen in rekening bragt, slechts de opbrengst van 24 verkochte ladingen werd opgegeven, zonder met een enkel woord op die omstandigheid te wijzen, terwijl in alle andere opzigten in het Verslag eene tot klein-geestigheid gedreven naauwkeurigheid en uitvoerigheid werd in acht genomen. Daardoor moest men tot het resultaat komen, dat de Maatschappij een verlies van meer dan f 87.000.— geleden had, terwijl inderdaad toen reeds eene winst van ongeveer f 150.000.— behaald was.

Nu komt het Verslag over 1882—1883 en levert *de proef op de som*. Op bladz. 7 van dat Verslag lezen wij:

“Daaruit blijkt, dat de netto winst der Maatschappij op de ladingen in 1881 en 1882 en in de eerste maanden van dit jaar verscheept, bedraagt eene som van..... f 390.240.07½.”

Dus, niettegenstaande de Balans 1881—1882 verlies aantonde, en het Verslag, dat bij die Balans behoorde, een verstandig stilzwijgen over den toestand der Maatschappij bewaarde, hooren wij nu op eens, dat de ladingen, in 1881—1882 verscheept, winst hebben afgeworpen. Voor den steller dier stukken was in 1882 Art. 55 van het Wetboek van Koophandel, dat bepaalt, “dat Bestuurders van naamlooze vennootschappen, verplicht zijn eenmaal 's jaars aan de vennoten opgave te doen van de winsten en verliezen in het afgelopen jaar gehad of geleden,” een doode letter.

De Specifieke Staat, bij het Verslag gevoegd, levert ons nog duidelijker *de proef op de som*. Wij kunnen ons voorstellen, hoe de steller bij het opmaken van dat stuk moet geleden hebben! Zich zelve zoo te moeten veroordeelen, het is hard; wij hebben medelijden met hem.

Niet langer was het mogelijk een gedeelte der ladingen, gelijk bij het Verslag en de Balans 1881—1882 geschied was, in de lucht te laten hangen, neen, met *mannenmoed* — of *moet* — de handeligen van toen afgekeurd, het anathema over zich zelve uitgesproken.

Die Specifieke Staat bevat het volgende:

“Het bedrag aan UITVOERREGT op Aruba
“voldaan op 114 schepen..... f 26.196.06
“ Af

“Het bedrag van het UITVOERREGT der
“27 vaartuigen, welker verkoop-reke-
“ning nog niet is ontvangen.....”, 6.612.97

En verder

f 19.583,09

“ Het bedrag aan CONCESSIONSREGT op	
“ 114 ladingen.....	f 564.485,75
“ Af	
“ Het bedrag van het CONCESSIONSREGT	
“ op de nog onverkochte 27 ladingen „	142.560,63
	<u>f 421.925,12</u>

De Maatschappij heeft dus over de laatste maanden van 1881, over het jaar 1882 en over de eerste maanden van 1883, volgens den Secretaris, — dezen keer zijn de stukken alleen door dien beambte geteekend, niemand schijnt sedert het gebeurde met de Balans 1881—1882 de verantwoordelijkheid eener mede-onderteekening te willen dragen, — eene winst van **f 390.240,07½** behaald, dat is, op het wezenlijk kapitaal der Maatschappij ad f112.000. — in twee jaren tijds, ruim **348** per Cent, en..... de Maatschappij dringt op verlaging aan!

Maar, zoo wij ons weder niet tevreden stellen met hetgeen de Secretaris ons gelieft op te dissen en de cijfers wat nauwkeuriger gaan onderzoeken, dan bespeuren wij al dadelijk, dat de Specifieke Staat nog eenige achterdeurtjes heeft, waardoor weder een paar tonnetjes goud aan de winst-rekening zijn onttrokken. Men kan ook niet verlangen, dat iemand in eens het toppunt van eerlijkheid en goede trouw zal bereiken. De overgang van het kwade naar het goede is zoo moeilijk.

Als ONKOSTEN-REKENING vinden wij op den Staat een bedrag van f531.753.01½. (*Eere wien eere toekomst*, op de halve centjes wordt behoorlijk gelet.) Maar onder die onkosten komen voor, — dit weten wij, ofschoon het Verslag noch de Balans, evenmin als de Specifieke Staat er melding van maken, — 1o. de aankoopprijs van de sleepboot *Phosphaat* p. m. f50.000.— en 2o. de aankoopprijs van de ijzeren *pier* p. m. f75.000.—, welke beide posten, ten gezamenlijke bedrage van f125.000.— geboekt hadden moeten worden op “GOEDEREN VAN DUURZAAM NUT,” daar het toch niet opgaat zulke uitgaven op Gewone Onkosten te brengen.

Wij verminderen de Onkosten-Rekening dan ook met f125.000. en krijgen op die wijze f406.753.01½.

Wij hebben nog niet afgedaan met die lastige cijfers, wier logika zoo welsprekend kan zijn.

Even als men van de rekeningen van UITVOERREGT en CONCESSIONSREGT het bedrag gevallen op de 27 nog onverkochte ladingen heeft afgetrokken, had men dit met de ONKOSTEN-REKENING behooren te doen, althans zoo men, ingevolge de wettelijke bepalingen, de aandeelhouders een juist inzicht in de zaken *hunner* Maatschappij wilde geven en het dividend uitkeeren, waarop zij aanspraak kunnen maken.

Op 114 ladingen is het bedrag der onkosten f406.753,01½. Wij wenschen het bedrag te kennen, dat daarvan, voor de 27 nog onverkochte ladingen, dient te worden afgetrokken.

Weder een regel van drieën, maar thans juist gesteld :

$$114 : 27 = f406.753,01\frac{1}{2} : x = f96.336,24.$$

Trekken wij deze som van $f406.753,01\frac{1}{2}$ af, dan krijgen wij als zuiver bedrag der Onkosten slechts $f310.416,77\frac{1}{2}$ terwijl de Winst-Rekening met het verschil tusschen dit bedrag en dat van $f531.753,01\frac{1}{2} = f221.336,24$ dient vermeerderd te worden.

Volgens opgave van den Secretaris is die Winst-Rekening..... $f396.240,07\frac{1}{4}$
 voegen wij daarbij de zoevenvermelde..... „ $221.336,24$

dan krijgen wij..... $f611.576,31\frac{1}{2}$
 eene winst van **546** per Cent in den tijd van slechts twee jaren, en..... de Maatschappij dringt op verlaging aan.

Wij mogen aannemen, dat door de Maatschappij gedurende die twee jaren 52.740 kubieke meter Phosphaat zijn verkocht — wij krijgen dit getal door het bedrag van $f421.925,12$, het betaalde Concessieregt op de 87 verkochte ladingen, te deelen door $f8$. — het concessieregt per k. m. De winst per kubieke meter — scheepsmaat — is dan voor de Maatschappij $f11.60$, of $f32,80$ per gemeten scheepston, en..... de Maatschappij dringt op verlaging aan.

Tegen onze berekeningen zal men welligt inbrengen, dat dient te worden afgetrokken :

1o. TIEN $\frac{\circ}{\circ}$ der winsten aan de *Aruba Gold Mining Company* uit te keeren,

2o. TIEN $\frac{\circ}{\circ}$ die volgens de Statuten op Reservefonds moeten worden gebracht, en

3o, de helft van de Winst, die aan de Engelsche aandeelhouders, of hunne eerlijke en gelukkige opvolgers, moet worden uitgekeerd.

Die redenering is echter valsch. Zonder eenige noodzakelijkheid heeft de Maatschappij 10 $\frac{\circ}{\circ}$ harer winsten aan de *Gold Mining Company* afgestaan, nadat door den Hoogen Raad der Nederlanden was uitgemaakt, dat die Company hoegenaamd geen regt op den Phosphaat van Aruba heeft. Dit geschenk aan de *Gold Mining Company* is niets anders dan winst.

De tien per Cent op Reservefonds gebracht zijn winst en komen vroeger of later den Aandeelhouders te goed.

Wat het bedrag aangaat den Engelschen aandeelhouders uit te keeren, het is eené daadzaak, dat die Heeren voor hunne aandeelen geen cent betaald hebben, en dat de Maatschappij inderdaad geen meerder kapitaal heeft dan $f112.000$. — En op DAT BEDRAG en geen ander heeft men in twee jaren $f611.576,31$ gemaakt. Dat is **546** per Cent.

Het Bestuur, dat er op uit is, de winst der Maatschappij zoo gering mogelijk te doen *schynen*, kon toch niet nalaten eenige dividenden uit te keeren.

In Junij	1883	werd per aandeel uitgekeerd..	f 1325.—
In Novbr.	„	„ „ „ „	„ 1471,50
In Febr.	1884	„ „ „ „	„ 1620.—
			f 4416,50

Van de twee eerstvermelde dividenden wordt in het Verslag 1882—1883 melding gemaakt; de laatste uitkeering geschiedde, gelijk de datum aantoonst, na de verschijning van dat Verslag.

Elk aandeel heeft slechts f 2000.— gekost; in ruim twee jaren is daarop als dividend uitgekeerd een bedrag van f 4416,50, dat is ruim 220 per Cent. Sleepboot en pier vrij! Aan de *Gold Mining Company* 10 % geschonken! Een andere 10 % op Reservefonds gebragt! Ook f 4416,50 aan elk Engelsch aandeel voldaan! Nog een aantal ladingen, waarvan de opbrengst nog niet bekend is! En toch..... de Maatschappij dringt op verlaging aan! Toch schijnt zij niet te willen rusten voor dat zij verlaging verkregen heeft!

Verder werd door ons beweerd, dat de Maatschappij over het jaar 1883 reeds een groote 63.000 kubieke meter Phosphaat gecontracteerd had, hetgeen het Gouvernement een Inkomen verzekert van p. m. f 300.000.— en zoo het verzoek tot verlaging werd toegestaan gelijk het gedaan was, dit over gemeld jaar alleen, voor de Koloniale Kas een direct verlies zou zijn van p. m. f 110.000.—

Volgens het bestaand contract heeft de Maatschappij zich verbonden f 8.— concessieregt per kubieke meter te betalen. Het verzoek, in Mei 1882 gedaan, wenscht dat concessieregt verlaagd te zien tot :

voor de eerste 12000 k. m.	f 8.— per k. m.
voor de tweede 12000 „ „	„ 4.— „ „ „
en verder	„ 2,70 „ „ „

Het Verslag levert wederom *de proef op de som*, dat wij meer dan gelijk hadden in onze berekeningen.

Aan Concessieregten op 114 ladingen is tot	
Ulto. September 1883 betaald.....	f 564.485,75
In de <i>onjuiste</i> Balans van 1881—1882 komt als	
betaalde concessieregten voor.....	„ 211.744,16
	f 352.741,59

Over de 12 maanden 1o. October 1882 tot Ulto. September 1883 werden dus f 52.741,59 meer betaald, dan wij voorspeld hadden.

Het gedurende die 12 maanden betaalde bedrag van f 352.741,59 vertegenwoordigt voor de *Koloniale Kas* eene uitgevoerde hoeveelheid van ongeveer 44.100 k. m. Ware de verlaging toege-

staan geworden het Gouvernement hadde ontvangen		
voor de eerste	12000 k. m. à f 8.—	f 96.000.—
„ „ tweede	12000 „ „ à „ 4.—	„ 48.000.—
„ „ overige	20100 „ „ à „ 2,70	„ 54.270.—
	<hr/>	<hr/>
	44100 „ „	f 198.270.—
dat is	.....	„ 154.471,59
		<hr/>
		f 352.741,59

Een Honderd Vier en Vijftig duizend vier honderd een en zeventig Gulden, 59 centen minder, dan het nu ontvangen heeft. Hadden wij régt te waarschuwen tegen “*een gevaar voor onze Koloniale Begrooting?*”

Door hetgeen voorafgaat meenen wij, uit de stukken der Maatschappij zelve, bewezen te hebben, dat de winst door de exploitatie behaald, groot genoeg is om elk denkbeeld van eene *noodzakelyke* verlaging uit te sluiten.

Wij zullen er thans toe overgaan, andere gronden te onderzoeken, die worden bijgebracht om het verzoek tot verlaging een gunstig oor te doen vinden.

Onder het bestaande contract is de Maatschappij verbonden slechts eene hoeveelheid van 12000 k. m. 's jaars uit te voeren, hetgeen der Koloniale Kas, gedurende den duur van het contract, een jaarlijksch inkomen verzekert van f 96,000.— aan concessieregt en ruim f 4000.— aan uitvoerregt.

Bij verlaging van het concessieregt, beweert men, zal de uitvoer op veel grotere schaal geschieden, en het jaarlijksch inkomen voor het Gouvernement veel méer bedragen.

Dat op die wijze de aanwezige voorraad Fosphaat veel spoediger zal zijn uitgeput en in veel korter tijd die bron van Inkomen voor de Koloniale Kas zal zijn opgedroogd, schijnt men bij deze redenering uit het oog te verliezen. Men heeft hier niet te doen met een voortbrengsel van nijverheid, dat naar gelang der behoefte kan worden daargesteld, maar met een voortbrengsel der natuur, dat zich niet stoort aan de wetten van vraag en aanbod.

Buitendien, terwijl de Maatschappij slechts tot een uitvoer van 12000 k. m. per jaar verbonden was, heeft zij over 1883 niet minder dan 44000 k. m. uitgevoerd, wel een bewijs, dat zij, als het in haar kraam te pas komt, veel meer uitoert dan waartoe zij verplicht is. En geen wonder, het contract is voor 15 jaren aangegaan; na afloop van dien termijn is zij niet zeker, dat haar de verdere exploitatie zal gegund worden, zij moet er dus van halen wat maar mogelijk is. Om politieke redenen, — om bij het Bestuur der Kolonie een argument te

hebben ten einde de verlaging te verkrijgen, — moge zij voor eenigen tijd den uitvoer verminderen; die politiek kan zij niet lang volhouden, en zoo het Bestuur der Kolonie maar standvastig elke verlaging blijft weigeren en der Maatschappij dit met ronde woorden mededeelt, dan zal men ondervinden, hoe spoedig zij haar uitvoer op groote schaal weder zal hervatten. Verlaging van het concessieregt zal volstrekt geen invloed op den meerderen of minderen uitvoer uitoefenen. Op bladz. 9 van het Verslag leest men :

“ De toestand van de markt in Europa voor den verkoop van phosphaat is in den laatsten tijd niet gunstig te noemen.”

“ De hoeveelheden in het jaar 1883 uitgevoerd, zoowel door onze Maatschappij als door andere depositen, zijn aanzienlijk geweest, en door de fabrikanten van meststoffen is de geheele hoeveelheid hunner superphosphaten nog niet van de hand gedaan.”

“ De voorraad phosphaten in handen der fabrikanten van meststoffen is groot; de invoer van phosphaat uit Canada is in den laatsten tijd zeer toegenomen; hieraan is voornamelijk de bedrukte stemming van de markt voor dit artikel toe te schrijven.”

De toestand van de markt zal steeds den grootsten invloed uitoefenen op de hoeveelheid uit te voeren Phosphaat. Als de markt overladen is, zal de afzet moeilijk zijn, en brengt het belang der Maatschappij het mede, den uitvoer voorloopig te verminderen of te staken. De winst, die de Maatschappij thans behaalt is van dien aard, dat, wil zij door eenige verlaging van haar artikel meer stof aan de markt brengen, zij dit gerust kan doen en nog eenige honderden per Centen 's jaars kan verdienen, zonder dat de Koloniale Kas daardoor behoeft te lijden.

Een ander argument, dat door of van wege de Maatschappij wordt gebezigd en bij de domme menigte van eenig gewicht schijnt te zijn, is dat door het Concessieregt te verlagen, de Maatschappij ook mindere kwaliteit Phosphaat zal uitvoeren, welke mindere kwaliteit anders improductief zal blijven liggen. Met andere woorden, krijgt de Maatschappij geene verlaging, dan zal zij alleen de beste kwaliteit exploiteeren, ROOFBOUW plegen.

Bij de kwestie omtrent de verlenging van het *Billiton* contract, heeft dit tweede-kwaliteits- of roofbouw-argument, ook dienst moeten doen. Met klem en nadruk werd er op gewezen, hoe dat de *Billiton* Maatschappij, zoo haar geene verlenging werd toegestaan, gedurende den duur van het contract, alléén de rijkste en gemakkelijkst te bewerken *inhoudende* vakken zou ontginnen, terwijl later niemand zou gevonden worden, die het

uitschot op winstgevende wijze zou kunnen exploiteeren. "Op deze wijze zou zij," zegt de Minister DE BRAUW, die aan deze *Billiton* kwestie zijn val te danken heeft, "zelfs nog in het tijdvak van 1882 tot 1892, zich in het bezit hebben kunnen stellen van al het gemakkelijk en voordeelig te ontginnen tin, ten einde daarvan jaarlijks zóóveel aan de markt te brengen als zij geraden achtte en het overige in voorraad te houden voor latere veilingen. En men zou dan in 1892 een eiland hebben gehad, waarin misschien nog wel tin aanwezig was, maar in zóó geringe hoeveelheid op elk der verspreide vindplaatsen, en zóó weinig gemakkelijk te verzamelen, dat van een voordeelige ontginning geen sprake meer zou kunnen zijn."

De meerderheid der Kamer liet zich door deze argumentatie niet overreden, maar bij een krachtig uitgedrukt votum, keurde zij de verlenging van het contract af. Ook de val van den Gouverneur Generaal 's JACOB mag als een gevolg van dat votum beschouwd worden.

Als men der Maatschappij verlaging toestaat, zal zij de mindere kwaliteit uitvoeren, wordt beweerd. Welke zekerheid heeft men dat zulks zal geschieden? vragen wij nogmaals. Welke contrôle kan er worden uitgeoefend om te verhinderen, dat zij slechts dáár zal ontginnen, waar eerste kwaliteit aanwezig is?

Haar te dwingen het terrein, gelijk het zich voordoet, te ontginnen en al wat verkregen wordt maar voor de hand weg te verschepen, is onmogelijk, want gedeelten van dat terrein zijn zoo arm aan Fosphaat, dat de daar verkregen stof, zelfs met goede Fosphaat vermengd, ten eenemale voor verschepping ongeschikt is. Men zal het dus aan de Maatschappij moeten overlaten, te bepalen waar zij zal ontginnen, en dit zal slechts daar zijn, waar zij zeker is, niets dan prima kwaliteit aan te treffen.

Zou men willen bepalen, dat de verlaging slechts zal worden toegestaan op de uit te voeren mindere kwaliteit? Wie zal daarover contrôle uitoefenen? De ambtenaar, — hij moet een bekwaam chemicus zijn — wien dat wordt opgedragen, behoort een salaris te hebben ettelijke malen dat van den Gouverneur, wil het Bestuur der Kolonie zich voor mogelijke omkoopning gewaarborgd zien. Verondersteld, dat die verlaging op mindere kwaliteit *f*3.— per k. m. zou bedragen — in dien geest schijnt het advies van den Raad van Bestuur te zijn geweest, — dan zou het bij een uitvoer van 44000 k. m., gelijk in 1883, voor de Maatschappij een verschil van *f*132.000.— zijn òf de uit te voeren Fosphaat voor eerste of tweede kwaliteit wordt uitgemaakt. Een ruim veld om de magt van het geld te doen kennen, en dat op een afgelegen eiland, en in eene zaak, waar en waarin alle andere contrôle zoo goed als

onmogelijk is. Welke kunstgrepen en goocheltoeren zouden niet worden in het werk gesteld om den chemicus slechte monsters in de hand te spelen. Men kan een zeer goed chemicus zijn en toch niet opgewassen tegen die manœuvres.

Welke maatstaf zal men nemen om het verschil tusschen eerste en tweede kwaliteit te bepalen? Zal de Maatschappij niet altijd zorg dragen, als eerste kwaliteit slechts datgene nit te voeren, dat het hoogst mogelijke Phosphaat gehalte heeft, terwijl zij alles, dat slechts een gedeelte van een per cent minder gehalte heeft dan het maximum, dat voor tweede kwaliteit is vastgesteld, eenvoudig zal ter zijde schuiven, om later weder op verlaging, — of misschien ter afwisseling op *verlenging* — aan te dringen?

Gesteld, men bepaalt, dat alle Phosphaat van minder gehalte dan 60 per cent als tweede kwaliteit zal worden beschouwd, denkt men dan dat de Maatschappij het artikel zal verscheppen, als het 50 of 55 per cent Phosphaat bevat? Neen, zoo gek zal zij niet zijn; zij zal behoorlijk zorgen slechts die van $59\frac{1}{2}$ of $59\frac{15}{16}$ per cent te laden, en de rest blijft wederom liggen. Even als zij thans slechts uitvoert, de kwaliteit die haar convenieert, zal zij dat blijven doen; als eerste kwaliteit — zoo de uitvoer van eerste kwaliteit in haar kraam te pas komt — gemiddeld 85 per Cent, als tweede kwaliteit niets minder dan een kleine breuk onder het bepaalde maximum.

Het eenvoudigste, meest billijke en ook het meest in het belang der Koloniale Kas is het, de bestaande overeenkomst te laten gelijk zij thans is. Roofbouw zal door de Maatschappij op alle manieren gepleegd worden, en daartegen kan het Bestuur der Kolonie niets doen; er zijn geene maatregelen vast te stellen welke dien roofbouw kunnen tegengaan. Maar roofbouw of niet, na afloop van het contract met de *Aruba Phosphaat Maatschappij* — wij weten niet of de bepalingen van dat contract dit vóór diens afloop toestaan, — kan het Koloniaal Bestuur, den door de Maatschappij uitgeschoten Phosphaat op publieke veiling brengen of daarvoor eene openbare inschrijving open stellen, en wij zijn zeker, dat de mededinging dan wederom het gevolg zal hebben, dat het Bestuur der Kolonie een beteren prijs zal bedingen, dan bij het tegenwoordig monopolie der Maatschappij mogelijk is. De Maatschappij zelve, die thans $f 5$.— per k. m. voor het uitschot wil betalen, en daarbij dus rekening moet vinden, zal dan welligt iets meer dan $f 8$.— per k. m. voor dat uitschot aanbieden, vooral als men de verkrijging of verlenging van het contract van de verscheping van het uitschot afhankelijk maakt. Dan is het Gouvernement vrij in zijne handelingen, en de Maatschappij die in twee jaren **546** per cent winst maakt, en op aandeelen van $f 2000$.— niet minder dan $f 4416,50$ dividend uitkeert, terwijl

hare geheelen aanplant bijna onbezwaard is, zal door een hoog aanbod wel zorgen, dat die winst, al zij het dan ook wat minder, haar in het vervolg niet ontglippe. Wijzigingen in contracten met partijen, die voor het oogenblik geene mededinging hebben te vreezen, is altijd af te raden, maar vooral dan, wanneer de reeds behaalde winsten het vooruitzicht openen, dat door zijn tijd af te wachten, betere voorwaarden kunnen worden bedongen.

Gevoegelijk konden wij hier eindigen, vonden wij in de omstandigheid, dat de heer JESURUN, Secretaris der Maatschappij, gelijk gezegd wordt, als lid van den Kolonialen Raad den Gouverneur op diens reis naar Aruba vergezeld heeft, geene aanleiding om althans een enkel woord aan de ongelukkige zamenstelling van onzen Kolonialen Raad te wijden.

Werd bij de Wet van den 31sten Mei 1865 aan de kolonie Suriname een Regerings-Reglement geschonken, waarbij Koloniale Staten werden in het leven geroepen, door het volk of stemgeregtigden te verkiezen, bij eene wet van dezelfde dagteekening werd Curaçao met een Regerings-Reglement begiftigd, waarin haar dat voorregt werd onthouden. Onze Koloniale Raad is een zelfverkiezend ligchaam, en daardoor in eene *Société d'admiration mutuelle* ontaard. Telkenjare worden de aftredende leden door hunne medeleden ter herbenoeming aan Z. M. den Koning voorgedragen. Op de lijkkoets van een der hier bestaande Begrafenis-Sociëteiten leest men: "*Hodie mihi, cras tibi,*" "*Heden ik, morgen gy;*" wij verbeelden ons steeds, dat bij elke verkiezing in ons wetgevend ligchaam, de leden dit woord voor oogen hebben.

Het voorregt Suriname geschonken werd Curaçao onthouden, omdat wij door enkele bestuursmannen als ONRIJP waren verklaard. Met klem en kracht werd tegen die onrijpverklaring in der tijd door de groote massa der Curaçonaars geprotesteerd; de heer HENDRIK EVERTSZ plaatste zich aan het hoofd der protesteerenden, en bedriegt ons geheugen ons niet, dan was hij de eerste ondertekenaar van een adres, waarbij op redres werd aangedrongen, althans bij was het, die met het adres rondliep om er ondertekeningen op te bekomen. Dit alles verhinderde echter niet, dat toen men, om zijn oppositie te smooen, hem tot een der uitverkorenen verhief, hij zich de keuze liet welgevallen, in herhaalde herbenoeming genoegen nam, en nimmer ofte nooit in het wetgevend ligchaam of daarbuiten zijn stem verhief om het anathema over eene geheele bevolking uitgesproken, te zien opheffen.

Naar men beweert, heeft tot onze onrijpverklaring veel bijgedragen de toenmalige koloniale Secretaris, de heer MR. J. H. BEAUJON. Wij weten niet in hoeyerre dat beweren waarheid

bevat, maar dit weten wij, dat ZEG. later van gevoelen was, dat de tengevolge van die onrijpverklaring vastgestelde maatregelen, slechts van tijdelijken aard waren, en dat het dan ook thans meer dan tijd is, dat ook ons het voorreëgt geschonken worde, reeds zoo lang aan Suriname geguud.

Maar nog altijd blijft het anathema van onrijpheid op ons kleven; nog altijd hebben wij een wetgevend ligchaam, dat geene vertegenwoordiging is; nog altijd is het mogelijk, dat mannen, die om hunne handelingen ten opzichte van het Koloniaal Bestuur en de koloniale belangen, het algemeen vertrouwen verbeurd hebben, bij herhaling geroepen worden om het Koloniaal Bestuur voor te lichten, de koloniale belangen voor te staan. Nog altijd oefenen die mannen, door hunne betrekking als leden van den Kolonialen Raad een invloed uit, die nadeelig is voor de belangen der kolonie, en voor het prestige van het Koloniaal Bestuur hoogst schadelijk mag geacht worden; wat meer zegt, een invloed, die zelfs nadeelig werkt op onze verhouding tot het Moederland, op onze verhouding tot de naburige Republieken.

Voor onze Curaçaosche lezers zal dit alles geen betoog behoeven, zij weten het zoo goed als wij. Wat den vreemde aangaat, wij hebben een werk van nog al eenigen omvang onder handen, dat de juistheid van ons beweren zonneklaar zal aantoonen. Spoedig hopen wij in staat te zijn dat werk het licht te doen zien. De onthullingen, die daarin gedaan worden, en overeenkomstig onze gewoonte, op onwederlegbare bewijzen steunen, zullen omstandigheden aan het licht brengen, die een ieder zullen doen nitroepen: "*There is rotten in the State.*"

Men begrijpe ons wel; het is volstrekt onze bedoeling niet het *vade retro* aan alle leden van onzen Kolonialen Raad toe te roepen. Verre van dien. In dat ligchaam bevinden zich ook mannen, die algemeen geëerd en geacht worden; mannen, die om hunne onafhankelijkheid en regtschapenheid op aller waardering aanspraak kunnen maken; mannen, die met onzen toestand bekend, het goede en den vooruitgang van Curaçao willen; mannen, die voorzeker ook bij vrije verkiezing in eene Vertegenwoordiging zitting zouden nemen. Dit slechts hebben wij tegen allen, de wederkeerige en wederkeerende zelfverkiezing of zelfverheffing. Maar dit is meer de fout van het stelsel dan van die mannen.

Wat baat het ons, dat wij een landvoogd hebben, die het goede wil, wiens streven het is ons met den tijd te doen medegaan?

Zoo lang onze Koloniale Raad blijft zamengesteld gelijk thans; zoo lang het Bestuur der Kolonie voorlichting ontvangt van mannen, die slechts op eigen voordeel bedacht zijn, en er volstrekt niet om geven of Curaçao ten onder gaat, als zij

maar geen gevaar loopen een paar centen meer belasting te moeten opbrengen; zoo laag het volk geen deel aan de verkiezing van het Wetgevend ligchaam heeft, zoo lang zal Curaçao gedoemd blijven tot stilstand; stilstand op moreel en intellectueel gebied, stilstand in het financiewezen, stilstand in alles wat met de industrie in verband staat.

En..... stilstand is achteruitgang.

Een der middelen om Curaçao nog spoediger en nog meer te doen achteruitgaan zou zijn, de Koloniale Inkomsten te verminderen. De verlaging van het concessieregt op den phosphaat van Aruba zou vermindering van de Koloniale Inkomsten ten gevolge hebben.

Om die verlaging mogelijk te maken zal men er op uit zijn, noodzakelijke posten op de begrooting te schrappen of te besnoeien, de invoering van dringend vereischt wordende verbeteringen tegen te gaan en tegen te werken, en zich daartoe te vereenigen met anderen die *uit beginsel* hunne medewerking aan eenen of anderen maatregel meenen te moeten onthouden. Alles zal worden aangewend om die zoo zeer gewenschte verlaging toch maar zoo spoedig mogelijk meester te worden.

De financieele toestand van het Moederland is thans verre van gunstig te noemen. Veel zal het Nederlandsch volk moeten opbrengen om het te kort op de staatsbegrooting te dekken. En zal men dan, terwijl men *daar* bezig is, vermogenden, niet vermogenden en onvermogenden zwaardere lasten op te leggen, *hier* aan enkele vermogenden ten nadeele van 's lands kas, een geschenk van ettelijke tonnen gouds, ja van miljoenen geven? Dit zou meer zijn dan *Een gevaar voor onze Koloniale Begrooting*, het zou mogen genoemd worden, een onregt het Nederlandsch volk aangedaan, een diefstal gepleegd aan de Nederlandsche belastingplichtigen.

Curaçao, April 1884.

A. M. CHUMACEIRO Az.

